

Tematický test SJL 7 – Slová podľa dobového výskytu

01_SJL9010301

Podľa dobového výskytu sa slovná zásoba člení na

- A) domáce a cudzie slová.
- B) spisovné a nespisovné slová.
- C) jednovýznamové a viacvýznamové slová.
- D) historizmy, archaizmy, zastarané slová a neologizmy.

02_SJL9010302

Historizmy pomenúvajú predmety a javy, ktoré

- A) sú pre ľudí v istom období nové.
- B) sú súčasťou života staršej generácie.
- C) sa už v dnešnom svete nevyskytujú.
- D) stále existujú, ale už ich nazývame novšími výrazmi.

03_SJL9010303

Na hodine *silospytu* použil Adam svoj nový *grifeľ*.

Podčiarknuté slová sú príkladmi

- A) archaizmu a historizmu.
- B) archaizmu a neologizmu.
- C) historizmu a zastaraného slova.
- D) zastaraného slova a archaizmu.

04_SJL9010304

Archaizmy sú slová, ktoré

- A) pomenúvajú nové predmety a javy.
- B) používajú príslušníci staršej generácie.
- C) pomenúvajú predmety a javy, ktoré sa už v dnešnom svete nevyskytujú.
- D) pomenúvajú predmety a javy, ktoré stále existujú, ale už ich nazývame novšími výrazmi.

05_SJL9010305

V ktorej z nasledujúcich viet sa nachádza archaizmus?

- A) Za službu dostal zopár grošov.
- B) Kamennému hradu dominovala výrazná bašta.
- C) Poškodené topánky odniesli šustrovi.
- D) S veľkou slávou zverejnila svoj cestovateľský blog.

06_SJL9010306

Do dediny nás zviezol *furman*.

V uvedenej vete by sme podčiarknutý archaizmus mohli nahradiť slovom

- A) hrobár.
- B) sedliak.
- C) povozník.
- D) drevorubač.

07_SJL9010307

Neologizmy sú slová, ktoré

- A) pomenúvajú predmety a javy, ktoré sa už v dnešnom svete nevyskytujú.
- B) pomenúvajú nové predmety a javy.
- C) používajú iba príslušníci mladšej generácie.
- D) dávajú starým veciam nové názvy.

08_SJL9010308

Ktoré z uvedených slov sú synonymami neologizmu *sponzor*?

- 1) politik
- 2) mecenáš
- 3) organizátor
- 4) podporovateľ

Tematický test SJL 7 – Slová podľa dobového výskytu

09_SJL9010309

Zastarané slová sú slová, ktoré

- A) pomenúvajú nemoderné predmety a činnosti.
- B) sú súčasťou života najmä staršej generácie.
- C) pomenúvajú predmety a javy, ktoré sa už v dnešnom svete nevyskytujú.
- D) dávajú starým veciam nové názvy.

10_SJL9010310

Ku ktorému zastaranému slovu je správne priradený jeho význam?

- A) árešt – výplata
- B) šenk – krčma
- C) pozde – pozadu
- D) bukréta – peňaženka

11_SJL7050306

Epidémia ochorenia známeho pod názvom covid-19 priniesla do našej slovnej zásoby niekoľko nových slov. O jednom z sa píše aj v nasledujúcom článku z časopisu Qark.

Vzniklo v súvislosti s pandémiou, ktorá nás sužuje už vyše roka. A rozšírilo sa – tak ako ochorenie – v rekordnom čase. Nové slovo momka sa doslova zo dňa na deň začalo používať v médiách aj na internete, teda v ústnej aj písomnej podobe a jeho význam je v kontexte správ súvisiacich s epidémiou zrozumiteľný. Podstatné meno momka je utvorené pridaním prípony -ka ku skrátenému slovu (skratke) MOM. Pôvodné slovo MOM zasa vzniklo skrátením viacslovného pomenovania mobilné odberové miesto. Napriek tomu, že slovo momka vstúpilo do slovnej zásoby slovenčiny nezvyčajne rýchlo, možno ho pokladať za hovorové, teda spisovné slovo.

Čo neplatí o slove *momka* podľa textu ukážky?

- A) Slovo možno zaradiť k neologizmom.
- B) Slovo vzniklo skrátením viacslovného pomenovania.
- C) Slovo vzniklo pridaním prípony -ka ku skrátenému slovu.
- D) Slovo vzniklo rýchlo, je hovorové, ale nič nám nebráni používať ho aj v spisovnej slovenčine.

12_SJL7050206

Aj v roku 2021 celý svet sužuje epidémia ochorenia známeho ako covid-19. Jedným z opatrení proti šíriacemu sa vírusu je testovanie ľudí na mobilných odberových miestach, známych ako *MOM* alebo *momky*. Všetci veríme, že sa ľudstvo tejto choroby čo najskôr zbaví. Ak sa to podarí, čo sa potom s najväčšou pravdepodobnosťou stane so slovom *MOM* (*momka*) v našej slovnej zásobe?

- A) Stane sa archaizmom.
- B) Stane sa historizmom.
- C) Stane sa neologizmom.
- D) Stane sa zastaraným slovom.

13_SJL7050102

Slovo *rektor* sa v minulosti používalo vo význame slova učiteľ. Do ktorej skupiny slov ho zaradíme?

- A) historizmy
- B) archaizmy
- C) neologizmy
- D) slangové slová

14_SJL7050204

V jednej z básní Andreja Sládkoviča sú tieto verše:

*To božie slnce v prostriedku stojí,
cár veľký v svojich rodinách.*

Slovo *cár* označovalo titul panovníka v Rusku od 16. do 20. storočia. Do ktorej skupiny slov z hľadiska dobového výskytu môžeme toto slovo zaradiť?

- A) archaizmy
- B) historizmy
- C) neologizmy
- D) zastarané slová

15_SJL7050303

Ktorý neologizmus súvisí s dopravou?

- A) hardvér
- B) adaptér
- C) kuriér
- D) premiér